

16.10.2024

YKSITYISTEIDEN AVUSTUSPERUSTEIDEN PÄIVITYS, PERUSTELUMUISTIO

Tällä hetkellä avustushakemuksia voi jättää kaupungille kolmella eri tavalla. Osa hakemuksista tulee sähköpostilla, osa nettilomakkeella ja osa paperisena. Lisäksi osa hakemuksista tulee hybridinä eli hakemus jätetään nettilomakkeella mutta liitteet toimitetaan paperisena. Tavoitteena vuosittain on, että kunnossapitoavustusten hakemukset käsitellään teknisessä lautakunnassa mahdollisimman varhain, jotta tiekunnilla on tosiasiallinen mahdollisuus myös hyödyntää myönnettyjä avustuksia osana vuosiohjelmaansa. Yksityisteiden avustushakemusten käsittelyn yhdenvertaisuuden, virhemahdollisuuksien vähentämiseksi ja hakemusten käsittelyn tehostamiseksi kannalta hakemusten jättötapaa ja -aikaa on siten myös perusteltua tarkastella.

Esityksessä uusiksi kunnossapidon ja peruskorjauksen avustusperusteiksi on esitetty, että molemmat avustushakemukset tulee jatkossa jättää vuosittain joko sähköisesti täytettävällä lomakkeella tai sähköpostilla. Mahdollisuudesta toimittaa paperihakemus postilla tai paikan päälle tuomalla esitetään luovuttavaksi. Paperisten hakemusten skannaus numeeriseen muotoon on hakemusta kohti suuri työ, minkä lisäksi eri kokoiset kuitit aiheuttavat numeeristamisessa paljon käsityötä. Lisäksi hakemusten jättötavoista tulee yhtenäisemmät, joka jättää aikaa myös lisätietojen pyytämiseksi, joka voi olla myös tiekunnan edun mukaista.

Avustushakemusten jättöaikaa esitetään muutettavaksi kunnossapitoavustusten osalta nykyisestä 30.4 päivämäärään 15.4 ja peruskorjasavustusten osalta päivämäärään 15.3. Perusteluna on, että nykyinen päivämäärä 30.4 jättää hyvin vähän aikaa käsitellä noin 190 tiekunnan kunnossapitoavustusten hakemukset teknisen lautakunnan kesäkuun esityslistalle. Nykyinen aikataulu jättää myös liian vähän aikaa tiedustella niiden aiemmin kunnossapitoavustusta hakeneiden tiekuntien tilanteesta, jotka eivät ole jättäneet hakemusta. Peruskorjasavustusten jättöajankohtaa esitetään aikaistettavaksi kunnossapitoavustushakemusten jättöajankohdasta vielä kuukaudella päivämäärään 15.3. Perusteluna on, että peruskorjasavustushakemukset saataisiin ratkaistua vuosittain teknisen lautakunnan huhtikuun kokouksessa, jolloin peruskorjasavustusten päätökset olisivat käytettävissä tiekunnilla rakentamiseen paremmin soveltuvan kauden varhaisessa vaiheessa.

Kunnossapidon avustusperusteiden muutoksissa on pääosin mukana sanamuotojen ja ilmaisun selkeyttäminen saatujen kysymysten perusteella. Erityisesti on huomioitu nopeasti yleistyneiden ns. kakkosasuntojen rooli avustusperusteissa ja että kyseessä on aina kiinteistö. Kiinteistön määritelmä sulkee pois esimerkiksi saunalautojen, jalasmökkien, asuntoautojen ja vastaavien käyttämisen avustushakemusten perusteena. Perusvaatimuksina on lisäksi täsmennetty, että avustusta saadakseen tulee olla perustettu tiekunta ja että tiekunnalla tulee olla oma pankkitili.

Kunnossapitoavustusten osalta ajantasaisen tietojen varmistaminen esitetään muutettavaksi hakijan tai tiekunnan antamaksi dokumentoiduksi vakuutukseksi

16.10.2024

siitä, että ajantasaiset tiedot ovat yksityistierekisterissä ja kansallisessa digiroad-järjestelmässä aiemman rekisteriotteen tilaamisen sijaan. Aiempi menettely on työllistänyt muita viranomaisia ja voi saattaa muodostaa maksullisena palveluna avustuskelpoisuuden ulkopuolella olevia hallintokustannuksia tiekunnille.

Kunnossapitoluokan määrittämiseksi tarvittavia tietoja ei enää esitetä vaadittavaksi joka vuosi, vaan ainoastaan, kun tiekunnan olosuhteissa tapahtuu kunnossapitoluokkaan vaikuttavia muutoksia. Muutoksella on haluttu lisätä kaupungin mahdollisuutta havaita todelliset muutokset, jolloin niiden tarkistamiseen on myös todelliset mahdollisuudet. Lisäksi muutos vähentää ylimääräistä työtä, sillä suurimmalla osalla tiekunnista kunnossapitoluokan perusteisiin ei ole tullut vuosittain muutoksia.

Kunnossapitoluokan laskentatapaa ei esitetä laskentaperusteiden osalta muutettavaksi. Muutoksena on tuotu tekstiin erikseen jäteauton sisältyminen raskaaseen linjaliikenteeseen sekä täsmennetty sen ilmoittamista kunnossapitoluokkaa määritettäessä. Täsmennyksellä on haluttu varautua mm. aluejätepisteiden mahdollisiin muutoksiin sekä kiinteistökohtaisen jätteenkeräysalueen laajenemiseen. Laskentaperusteet ovat entiset, jolloin yksittäisten tiekuntien kunnossapitoluokkiin ei odoteta tulevan muutoksia.

Kunnossapitoluokiksi esitetään dokumentin mukaisesti luokat IV, III, II ja I. E-luokka esitetään lakkautettavaksi, koska E-luokalle ei ole olemassa yhdenvertaisia perusteita muihin luokkiin nähden.

Eri kunnossapitoluokkien kilometrikohtaista enimmäisavustusta esitetään muutettavaksi hieman. Voimassa oleviat luokkien enimmäiskorvaukset ovat I-luokassa 1250 euroa, II-luokassa 900 euroa, III-luokassa 600 euroa ja IV-luokassa 480 euroa avustettavaa kilometriä kohti. Eri luokkien välinen muutos vaihtelee 25-50% välillä. Eri kunnossapitoluokkien kilometrikohtaisten enimmäiskorvausten muutokset esitetään tasoitettaviksi, jolloin enimmäiskorvaukset olisivat jatkossa I-luokassa 1260 euroa, II-luokassa 925 euroa, III-luokassa 680 euroa ja IV-luokassa 500 euroa avustettavaa kilometriä kohti. Muutoksen jälkeen eri luokkien väliset erot olisivat noin 36 %.

Peruskorjausavustusperusteisiin on erityisesti korostettu sitä, että jälkikäteen ei korvata kustannusarvion ylittäviä kustannuksia eikä avustusta voida myöntää jälkikäteen. Mukaan on tuotu myös ohje ehdollisen avustushakemuksen jättämiseksi, kun päätös valtionapuhakemukseen voi tulla kaupungin avustushakuun nähden liian myöhään. Myös kaupungin avustusosuuteen on tehty soveltuva muutoskirjaus, mikäli valtion avustusosuus on muu kuin tavanomaisesti olleet avustusosuudet 50% tai 25% hankkeen kustannuksista.

Peruskorjausavustuksen perusteisiin esitetään lisättäväksi, että peruskorjauksiin vuosittain jaettava avustussumma on enintään 20% yksityistieavustuksiin käytettävästä määrärahasta. Loppu määräraha jaetaan sen jälkeen kokonaisuudessaan kunnossapitoavustuksina. Viime vuosina yksityistieavustuksiin on ollut käytettävissä 300 000 euroa, josta ensisijaisesti peruskorjausavustuksiin on varattu 60 000 euroa. Vuosittain edellä mainitusta 60 000 eurosta on voitu jakaa

16.10.2024

edelleen jopa kolmannes kunnossapitoavustuksiin, sillä peruskorjausavustushakemusten summa on jäänyt selvästi alle 60 000 euron.

Lisäksi uutena kohtana on esitys sisältää rajoittavan ehdon, jossa yksittäisen tiekunnan saama peruskorjausavustus on enintään 15% peruskorjausavustuksiin käytettävästä määrärahasta. Tällä on haluttu tuoda tasapuolisuutta ja tasaisuutta tiekuntien välille ja mahdollistaa se, ettei sattumalta epäonnistuneella ajoituksella jouduta leikkaamaan yhden yksittäisen tiekunnan avustussummaa, mikäli samassa haussa olisi kustannuksiltaan huomattavan suuri peruskorjausavustushakemus. Toistaiseksi suurin yksittäiselle tiekunnalle peruskorjauksiin myönnetty avustussumma on ollut noin 17 000 euroa (28%).